

Bibliografia

- Arxiu Històric Municipal d'Inca (expedients urbanístics).
- Actes municipals de la Comissió Permanent i plenaris.
- *AV. Inca un segle Ciutat (1900-2000)*. Inca: Ajuntament d'Inca, 2000.
- GUAL TRUYOL, Simó. *Un siglo de la historia de Inca a través de su guarnición militar (1879-1986)*. Palma: 1986.

Hemeroteca

- Setmanari *Ciudad*.
- Setmanari *Dijous*.
- *La Almudaina*.
- Documentació inèdita d'Antoni Armengol "Memòria del postfranquisme".

Una petjada del passat¹

XII JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

Àngela Beltran Cortès

A Inca tenim moltes restes arqueològiques, entre les quals abunden les prehistòriques. L'any passat vàrem presentar els talaiots, dels quals, encara que coneguts pels entesos, podem dir que la gent del carrer no en sap res, circumstància que fa que es perdi una pàgina interessant de la nostra història. Avui volem presentar una edificació manco coneguda que els talaiots.

Dins la finca de can Vich, al costat de la creu del camí de Llubí, hi ha un jaciment arqueològic. És una edificació de característiques prehistòriques.

Aquest jaciment es troba en un molt bon estat de conservació. És difícil datar-lo perquè és necessari dur a terme unes excavacions per trobar restes que permetin la datació i poder-lo comparar amb altres edificis ja estudiats i datats.

L'edifici està orientat al nord-est. Per la inspecció ocular hem pogut veure que no es tracta d'un talaiot, sinó més aviat d'un habitacle; és de forma ovalada, el seu interior té forma de 8, amb dues habitacions a la planta baixa, i una segona planta amb un portal i una finestra. El llarg interior és de 6,90 m. L'alçada exterior és de 2,7 m i el perímetre exterior, de 28 m. El portal té una alçada d'1,98 m i una amplària d'1,28 m. Just al costat del portal de l'entrada de la primera habitació, que fa 1,2 m d'ample, 1,94 m d'alçada i 3,15 m de llargària, hi ha un pilar de pedres irregulars d'1,65 m d'alt. Pel que fa a la segona habitació, la planta baixa fa de llarg 3,65 m, d'ample 2,23 m i d'alt 1,62 m; la segona planta d'aquesta habitació fa 2 m d'alt, 1,73 m d'ample i 2,65 de llargària; en aquesta planta hi ha una finestra amb les següents mides: 48 cm d'alt, 26 cm d'ample i 80 cm de llargària; i un portal: 140 cm d'alt, 70 cm d'ample i 90 cm de llarg.

¹ He d'agrair les indicacions que m'han facilitat Magdalena Riera, arqueòloga titular de l'Ajuntament de Palma, i Mn. Santiago Cortès.

S'hi haurien de desenvolupar una sèrie d'actuacions: cal tenir en compte que qualsevol actuació que s'hi faci ha de ser dirigida per un arqueòleg de reconeguda solvència:

1. Realitzar una neteja de plantes i arbusts que han anat creixent, i que són un perill per la possibilitat que hi ha que la planta guanyi a l'estabilitat de la paret.
2. Aixecar una planimetria completa de l'edifici.
3. Fer unes excavacions dins l'edifici i també del perímetre exterior per si es troben més vestigis. Crear una secció del Museu de Mallorca a Inca per guardar les restes que s'hi puguin trobar.
4. Dur a terme un manteniment adequat i una protecció de les possibles accions humanes i d'altres factors que puguin comportar la seva destrucció.
5. Adequar-lo perquè pugui ser visitat per persones que hi estiguin interessades.

Cren del camí de Llubi

Porta d'entrada a la finca

Voltants de l'habitacle

Voltants de l'habitacle

Exterior

Portal d'entrada

Primera habitació

Pilar de pedres

Portal d'entrada de la segona habitació

Segona habitació vista des del segon pis

Portal alt de la segona habitació

Finestra de la segona habitació

Els dos retaules barrocs dedicats a Sant Abdon i Sant Senén. Arles i Inca

XII JORNADES D'ESTUDIS LOCALS

Guillem Alexandre Reus Planells

1. Introducció

La nostra ciutat d'Inca gaudeix des de temps remots del patronatge dels sants màrtirs Abdon i Senén. Tot tenint en compte el gran nombre de treballs i articles publicats sobre els nostres patrons i la seva vinculació amb Inca, aquesta comunicació pretén basar-se en l'estudi de dos retaules barrocs dedicats a ells. Un es troba a l'església parroquial (antiga abadia) de Santa Maria de la vila d'Arles (comarca del Vallespir, departament dels Pirineus Orientals, França), l'altre és el que es conserva dins la capella fonda, dita popularment capella del Sant Crist, de la nostra parròquia de Santa Maria la Major, conegut amb el nom de retaule del Sant Crist i dels gloriosos sants Abdon i Senén. A més de l'estudi sobre la tipologia dels dos retaules, de la seva datació i de l'autoria de cadascun d'ells, l'estudi s'anirà perfilant i completant fent algunes referències a la història dels sants, de les seves relíquies, així com de la festa patronal tant a Arles com a Inca i també dels goigs que ambdós indrets han dedicat en honor dels seus patrons.

2. Sant Abdon i Sant Senén, prínceps, màrtirs, sants i patrons

2.1. Llegenda i història

A l'hora de parlar de la vida i de la mort dels sants, molt sovint es mescla la història amb la llegenda. El cas dels nostres patrons Abdon i Senén no és diferent dels altres, i moltes vegades

¹ A la meva padrina, Antònia Santandreu Oliver (1916-2011), *in memoriam*, que va estimar tant Inca i els seus patrons Abdon i Senén.